

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Departament Rynku Pracy,
Wydział Polityki Migracji Zarobkowych

Informacja o zatrudnieniu cudzoziemców w Polsce - 2024 rok

Warszawa, marzec 2025 r.

Spis treści:

Główne wnioski.....	3
Analiza dokumentów dopuszczających cudzoziemców do polskiego rynku pracy wydanych w 2024 r.....	4
Rodzaje dokumentów dopuszczających cudzoziemców do polskiego rynku pracy	4
Zezwolenia na pracę cudzoziemca	5
Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi.....	7
Zezwolenia na pracę sezonową	8
Cudzoziemcy na polskim rynku pracy	9
Informacja na temat sytuacji zawodowej uchodźców z Ukrainy w Polsce.....	13
Sytuacja po wybuchu wojny	14
Praca obywateli Ukrainy w Polsce wg danych MRPiPS w latach 2022-2024	14

Główne wnioski

1. Ogólna liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców (oświadczenia o powierzeniu pracy, zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową oraz powiadomienia dla obywateli Ukrainy) wydanych w 2024 r. jest mniejsza o 8% w stosunku do 2023 r.
2. Najwięcej dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców dotyczyło obywateli następujących państw: Ukraina, Białoruś, Gruzja, Kolumbia, Mołdawia, Filipiny, Indie, Nepal, Uzbekistan, Bangladesz.
3. Największy - ponad trzykrotny - wzrost w liczbie dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w roku 2024 w stosunku do roku poprzedzającego, biorąc pod uwagę 10 państw, z których do Polski przyjeżdża do pracy najwięcej cudzoziemców, dotyczył obywateli Kolumbii.
4. Najwięcej dokumentów wydano dla następujących grup zawodowych: pracownicy wykonujący prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.
5. W 2024 r. co najmniej 29% dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca dotyczyło wykonywania pracy w niepełnym wymiarze (w tym: oświadczenia – co najmniej 22%, zezwolenia na pracę – 6%, zezwolenia na pracę sezonową – 35%, powiadomienia dla obywateli Ukrainy – 38%).
6. Mediana wynagrodzenia, zgodnie z deklarowanymi kwotami na wnioskach legalizujących zatrudnienie, oscyluje na poziomie wynagrodzenia minimalnego lub nieznacznie je przekracza.
7. W 2024 r. wojewodowie wydali 11,4 tys. decyzji o odmowie wydania zezwolenia na pracę, czyli o 4,3 tys. (61%) więcej niż w 2023 r.
8. W 2023 r. spośród 506 tys. oświadczeń wpisanych do ewidencji w 32% przypadków na późniejszym etapie poinformowano o niepodjęciu pracy przez cudzoziemca, w 2024 r. było to 39% spośród 428 tys.
9. Liczbę cudzoziemców pracujących w Polsce najlepiej odzwierciedlają dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) pokazują dokumenty wydane pracodawcom, które umożliwiają danemu cudzoziemcowi pracę w Polsce (np. zezwolenie na pracę).
10. Najliczniejszą grupą cudzoziemców ubezpieczonych w ZUS są obywatele Ukrainy – 787 tys. oraz Białorusi 135 tys. Liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu podali obywatelstwo inne niż polskie, wzrosła w grudniu 2024 r. w stosunku do grudnia 2023 r. o ok. 6%, do 1 miliona 193 tys.

Analiza dokumentów dopuszczających cudzoziemców do polskiego rynku pracy wydanych w 2024 r.

Rodzaje dokumentów dopuszczających cudzoziemców do polskiego rynku pracy

Warunki dostępu cudzoziemców do rynku pracy są określone głównie przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a w pewnym zakresie również przepisami innych ustaw i bezpośrednio stosowanych umów międzynarodowych. Czasowo, na podstawie przepisów ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatele Ukrainy przebywający legalnie na terytorium RP (w tym korzystający z ochrony czasowej) mają swobodny dostęp do rynku pracy – pracodawca ma jednak obowiązek powiadomienia właściwego urzędu o zatrudnieniu danej osoby. Wymóg uzyskania zezwolenia na pracę nie dotyczy cudzoziemców mających swobodny dostęp do rynku pracy na podstawie bezpośrednio stosowanych umów międzynarodowych np. obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) lub Szwajcarii, cudzoziemców korzystających z ochrony na terytorium Polski, posiadaczy zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Aby obywatel państwa spoza UE/EOG mógł legalnie pracować w Polsce musi posiadać dokument dopuszczający go do polskiego rynku pracy - zezwolenie na pracę, zezwolenie na pracę sezonową, oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi lub powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy lub być zwolnionym z tego wymogu na podstawie szczególnych przepisów oraz posiadać dokument pobytowy, z którym wiąże się uprawnienie do wykonywania pracy (np. odpowiednia wiza lub zezwolenie na pobyt). Szczególnym rodzajem zezwolenia jest zezwolenie na pobyt czasowy i pracę (właściwość Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji), które uprawnia zarówno do pobytu, jak i pracy.

Minister właściwy do spraw pracy tworzy i prowadzi rejestr centralny zawierający dane na temat następujących dokumentów:

- zezwolenie na pracę,
- zezwolenie na pracę sezonową,
- oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi,
- powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy.

O wskazane dokumenty występuje pracodawca do właściwego urzędu. Dotyczą one różnych grup cudzoziemców, sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności czy okresu na jaki mogą zostać wydane. W tabeli 1. opisane zostały główne cechy tych procedur.

Tabela 1. Rodzaje dokumentów dopuszczające cudzoziemców do rynku pracy pozostające we właściwości MRPiPS

Dokument uprawniający cudzoziemca do pracy w Polsce	Zezwolenie na pracę (typ: A, B, C, D, E)	Zezwolenie na pracę sezonową	Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi	Powiadomienie o podjęciu pracy przez obywatela Ukrainy
Przeznaczony dla	wszyscy cudzoziemcy z krajów trzecich (spoza UE/EOG i Szwajcarii)	wszyscy cudzoziemcy z krajów trzecich (spoza UE/EOG i Szwajcarii)	Obywatele Armenii, Białorusi, Mołdawii, Gruzji oraz Ukrainy	Obywatele Ukrainy oraz ich małżonkowie (cudzoziemcy), którzy przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r.
Wydawany przez	urząd wojewódzki	powiatowy urząd pracy	powiatowy urząd pracy	powiatowy urząd pracy
Sekcje gospodarki	wszystkie sekcje PKD poza sezonowymi	prace sezonowe (głównie rolnictwo i częściowo turystyka)	wszystkie sekcje PKD poza sezonowymi	wszystkie sekcje PKD
Ustawowy czas na wydanie w sprawach nie wymagających wyjaśnień	do 30 dni	do 7 dni roboczych w sprawach niewymagających postępowania wyjaśniającego oraz do 30 dni w pozostałych	do 7 dni roboczych w sprawach niewymagających postępowania wyjaśniającego oraz do 30 dni w pozostałych	Wystarczy powiadomić powiatowy urząd pracy w terminie 7 dni od rozpoczęcia pracy
Długość okresu zatrudnienia	do 3 lat (wyjątki do 5 lat)	do 9 miesięcy w roku kalendarzowym	do 24 miesięcy	Bez ograniczeń, jest ważne dopóki nie zmienią się warunki na jakich zostało złożone

Zezwolenia na pracę cudzoziemca

W 2024 r. pracodawcy złożyli ponad 393 tys. wniosków o udzielenie zezwolenia na pracę cudzoziemca. W tym samym czasie wojewodowie, organy odpowiedzialne za rozpatrzenie tych wniosków, wydali 322 tys. zezwoleń na pracę (o 0,8%, tj. o 2,6 tys. więcej niż w 2023 r.). Jednocześnie po działaniach podejmowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wytycznych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do wojewodów dot. zwracania szczególnej uwagi na kwestie nieprawidłowości związane z zatrudnianiem cudzoziemców przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwolenia na pracę, wysłanym pod koniec lipca 2024 r. obserwujemy zwiększenie liczby odmów. W 2024 r. wojewodowie wydali 11,4 tys. decyzji o odmowie wydania zezwolenia na pracę, czyli o 4,3 tys. (61%) więcej niż w 2023 r. Natomiast w II półroczu 2024 r. w stosunku do II półroczu 2023 r. liczba ta

wzrosła z 2,9 tys. do niemal 7 tys. czyli o ponad 4 tys. (138%). Ponadto w 2024 r. wydano 17,6 tys. decyzji o umorzeniu postępowania – rozstrzygnięcia mogły dotyczyć wniosków złożonych w latach ubiegłych.

Liczba wydawanych zezwoleń na pracę jest niższa niż w latach 2019-2022, na co wpływ mają przede wszystkim:

- wydłużenie w 2022 r. możliwości pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi z 6 do 24 miesięcy (wyjątek od konieczności posiadania zezwolenia na pracę dla obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy);
- wprowadzenie w 2022 r. dla obywateli Ukrainy możliwości wykonywania pracy na podstawie powiadomienia o powierzeniu pracy w ramach specjalnych rozwiązań przygotowanych po agresji Rosji na Ukrainę.

Tabela 2: Liczba zezwoleń na pracę wydanych w latach 2023-2024 wg obywatelstwa

Obywatelstwo	2023	2024	różnica
Filipiny	29 154	37 988	8 834
Kolumbia	11 945	37 987	26 042
Indie	45 998	33 928	-12 070
Nepal	35 287	31 553	-3 734
Uzbekistan	27 959	26 073	-1 886
Bangladesz	27 896	17 580	-10 316
Turcja	25 934	15 051	-10 883
Indonezja	9 405	14 071	4 666
Kazachstan	10 298	11 155	857
Turkmenistan	8 779	10 173	1 394
pozostałe	87 975	87 382	-593
Razem	320630	322941	2311

Powyższe zamiany spowodowały, że liczba zezwoleń dla obywateli Ukrainy spadała gdyż pracodawcy zatrudniali ich w ramach innych, łatwiejszych procedur. Liczba ta wzrosła jednak dla obywateli innych państw, w szczególności z Azji oraz Ameryki Południowej, gdyż liczba potencjalnych pracowników z Ukrainy, którzy mogliby podjąć pracę w Polsce jest niższa niż potrzeby zgłaszane przez pracodawców.

Sytuacja ta spowodowana jest wojną w Ukrainie, powrotem do kraju pochodzenia obywateli Ukrainy i powstaniem luki w zapotrzebowaniu na pracowników w zawodach wykonywanych głównie przez mężczyzn – braki te pracodawcy próbują wypełnić szukając pracowników z innych państw.

Średni czas postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pracę cudzoziemca wynosi obecnie 64 dni. Liczba spraw w toku wyniosła 58 tys. na koniec 2024 r.

Widoczny jest w ostatnich latach wzrost liczby decyzji o uchyleniu zezwolenia na pracę cudzoziemca – w 2022 r. uchylono niemal 80 tys. zezwoleń na pracę, w 2023 r. 92 tys. a w 2024 r. 76 tys., podczas gdy w latach 2018-2021 liczba ta wahała się między 26 a 49 tys. Wynika to m.in. z poprawy rejestracji tych decyzji przez urzędy wojewódzkie w systemach elektronicznych. Decyzja o uchyleniu zezwolenia na pracę może oznaczać m.in., że cudzoziemiec nie otrzymał wizy lub że podmiot składający wniosek o wydanie zezwolenia składa go jedynie dla pozorów (np. w celu uzyskania korzyści z ułatwienia cudzoziemcowi wjazdu do strefy Schengen).

Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

W 2024 r. pracodawcy złożyli ponad 440 tys. oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi a 428 tys. oświadczeń powiatowe urzędy pracy wpisały do ewidencji – o 15%, tj. o 78 tys., mniej niż w 2023 r.

Tabela 3: Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji w latach 2023-2024

Obywatelstwo	2023	2024	różnica
Białoruś	200661	170084	-30577
Ukraina	175433	136207	-39226
Gruzja	85773	76671	-9102
Mołdawia	38522	39423	901
Armenia	6165	5803	-362
Suma końcowa	506554	428188	-78366

Sytuacja ta spowodowana była czynnikami opisanymi w sekcji dot. zezwoleń na pracę tj. wprowadzeniem rozwiązań umożliwiających pracę na oświadczeniu do 24 miesięcy (od 29 stycznia 2022 r.), umożliwieniem pracy obywatelom Ukrainy na podstawie powiadomienia, a także agresją Rosji na Ukrainę i towarzyszącym temu zmianom w charakterystyce napływu migrantów do Polski. Należy też podkreślić, że w dniu 27 października 2022 r. obywatele Rosji zostali wykluczeni z możliwości korzystania z procedury uproszczonej (oświadczeń).

Średni czas postępowania w sprawie wpisu oświadczenia do ewidencji w 2024 r. wynosił 5 dni. Na koniec 2024 r. pozostawało jedynie 2,3 tys. spraw w toku.

W 2022 r. spośród 1 miliona 38 tys. oświadczeń wpisanych do ewidencji w 37% przypadków na późniejszym etapie poinformowano o niepodjęciu pracy przez cudzoziemca, w 2023 r. odsetek ten wynosi 32% spośród 506 tys. oświadczeń, w 2024 r. jest to 39% spośród 428 tys. Wartość ta może wzrosnąć, gdyż informacje o niepodjęciu pracy przekazywane są z opóźnieniem – zgodnie z obowiązującymi przepisami w ciągu 7 dni od momentu planowanego rozpoczęcia pracy, często też

pracodawcy nie dopełniają tego obowiązku. Niepodjęcie pracy przez cudzoziemca może wynikać z powodów takich jak w przypadku zezwoleń na pracę np. trudności w uzyskaniu wizy.

Zezwolenia na pracę sezonową

W 2024 r. pracodawcy złożyli ponad 57 tys. wniosków o udzielenie zezwolenia na pracę sezonową, o 21% mniej niż w 2023 r. Jednocześnie powiatowe urzędy pracy wydały 16,1 tys. zezwoleń na pracę sezonową a w 2023 r. 16,3 tys.

Tabela 4: Liczba zezwoleń na pracę sezonową wydanych w latach 2023-2024

Obywatelstwo	2023	2024	różnica
Ukraina	13207	10818	-2389
Kolumbia	390	2355	1965
Filipiny	632	416	-216
Kazachstan	280	403	123
Gruzja	216	346	130
pozostałe	1573	1797	224
Razem	16298	16135	-163

Należy jednak zwrócić uwagę, że dzięki wprowadzeniu możliwości pracy na powiadomieniu (Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), część rolników korzysta właśnie z tej formy legalizacji zatrudnienia cudzoziemców. Niemniej rolnictwo odczuwa braki chętnych do pracy. Warto też zwrócić uwagę, że w przypadku zezwoleń na pracę sezonową duża różnica między liczbą złożonych wniosków a wydanych decyzji wynika z tego, że finalna decyzja wydawana jest dopiero gdy cudzoziemiec jest już w Polsce (w przypadku zezwoleń na pracę oraz oświadczeń cudzoziemiec może jeszcze być poza granicami Polski i dopiero ubiegać się o uzyskanie wizy). Średni czas postępowania gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Polski to 8 dni a w przypadku gdy przebywa za granicą 91 dni (od momentu złożenia wniosku do wydania decyzji).

W 2024 r. wydano 0,6 tys. decyzji o umorzeniu postępowania o udzielenie zezwolenia na pracę sezonową. Jednocześnie w 2022 r. wprowadzono mechanizm automatycznego umarzania spraw - umorzenia z mocy prawa. Odnotowano już 138 tys. takich przypadków (28,7 tys. w 2024 r.). Umorzenie z mocy prawa następuje gdy:

- upłynęło 120 dni od dnia rozpoczęcia pracy określonego we wpisie do ewidencji wniosków lub
- w dniu upływu terminu zakończenia pracy określonego we wpisie do ewidencji wniosków oraz

- w dniu 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym cudzoziemiec miał wykonywać pracę

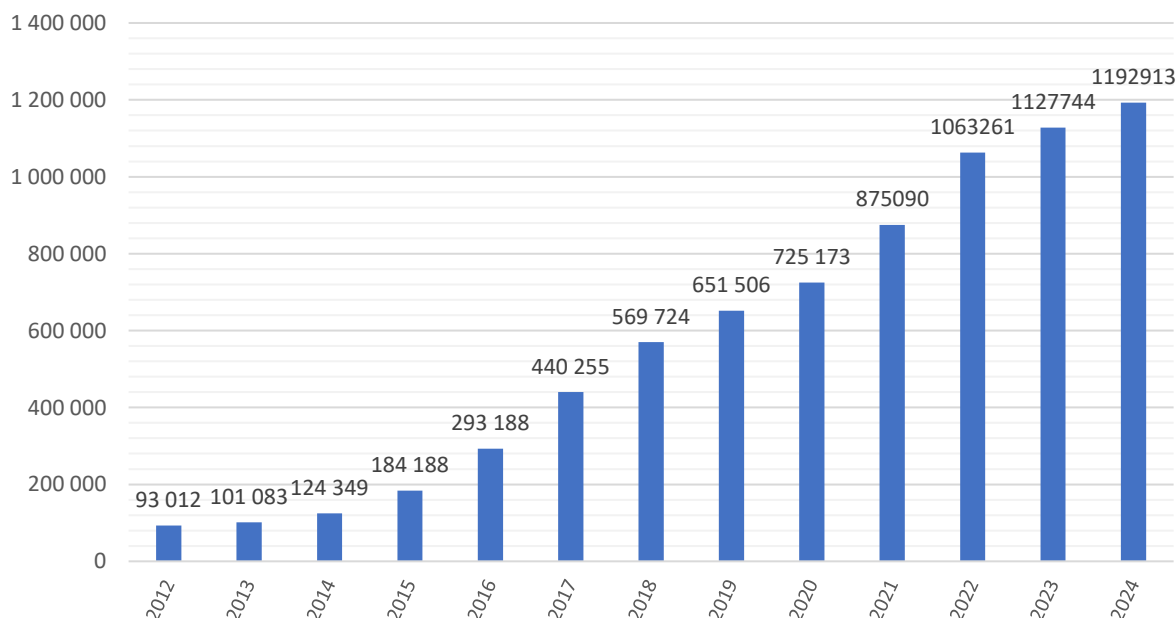
a podmiot powierzający wykonywanie pracy nie przedstawił kopii ważnego dokumentu uprawniającego cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Oznacza to, że okoliczności opisane powyżej powodują (z mocy prawa, a więc bez dokonywania jakichkolwiek czynności) zakończenie postępowania w sprawie o wydanie zezwolenia na pracę sezonową.

Cudzoziemcy na polskim rynku pracy

Udział cudzoziemców w polskim rynku pracy rośnie, na co wskazuje liczba cudzoziemców w systemie ubezpieczeń ZUS¹, która na koniec 2024 r. sięgnęła prawie 1 miliona 193 tys. (około 65 tys. więcej niż na koniec 2023 r.). Na koniec 2024 r. liczba zgłoszonych do ubezpieczenia obywateli Ukrainy wyniosła 787 tys. (w tym 257 tys. z PESEL UKR).

Wykres 1: Liczba ubezpieczonych (osoby fizyczne), którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie, stan na koniec roku (dane ZUS)

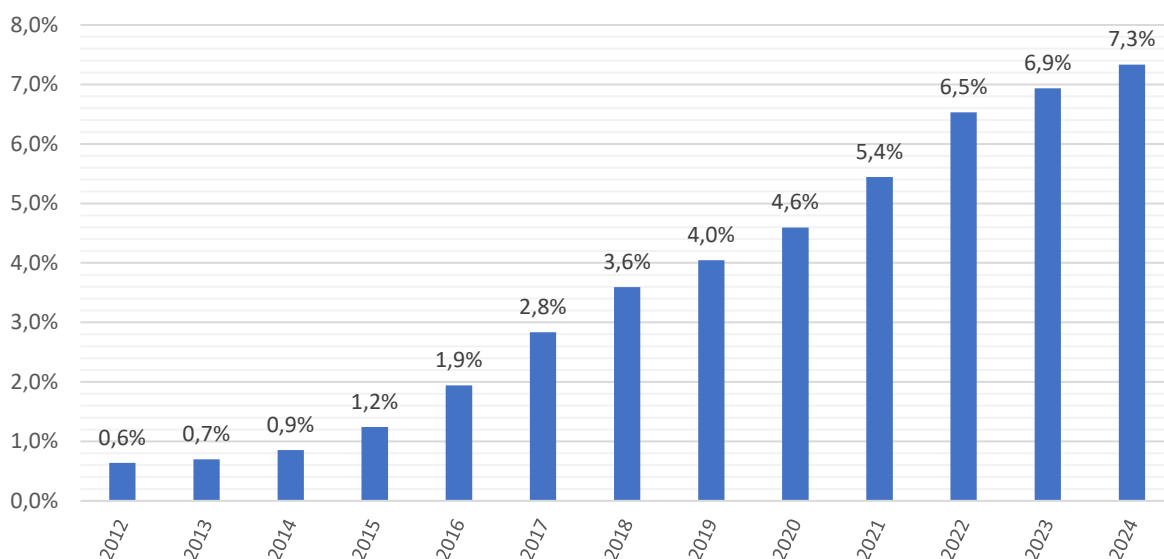
Rośnie także udział liczby ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie w stosunku do

¹ <https://psz.zus.pl/kategorie/ubezpieczeni/ubezpieczenia-emerytalne-i-rentowe>

wszystkich ubezpieczonych (tabela 2). Wartość ta wzrosła z ok. 6,9% na koniec 2023 r. do blisko 7,3% na koniec IV kwartału 2024 r.

Najliczniejszą grupą cudzoziemców ubezpieczonych w ZUS są obywatele Ukrainy – 787 tys. oraz Białorusi 135 tys. Liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczenia podali obywatelstwo inne niż polskie, wzrosła w grudniu 2024 r. w stosunku do grudnia 2023 r. o ok. 6% do 1 miliona 193 tys. Największe wzrosty (biorąc pod uwagę obywatelstwa o liczbie ubezpieczonych co najmniej 5 tys. osób) dotyczyły obywateli: Kolumbii – trzykrotny wzrost (z ok. 5 tys. do ok. 15 tys.), Filipin (wzrost o 52%), Nepalu (wzrost 44%), Uzbekistanu (wzrost o 20%), Indonezji (wzrost o 16%), Wietnamu (wzrost o 9%). W przypadku obywateli Ukrainy i Białorusi wzrost był mniejszy niż dla wszystkich ubezpieczonych w ZUS cudzoziemców (o 4%), co spowodowało spadek udziału obywateli dwóch wskazanych państw w strukturze ubezpieczonych cudzoziemców o 1,5 punktu procentowego.

Wykres 2: Udział liczby ubezpieczonych (osoby fizyczne), którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie w stosunku do wszystkich ubezpieczonych, stan na koniec roku (dane ZUS)

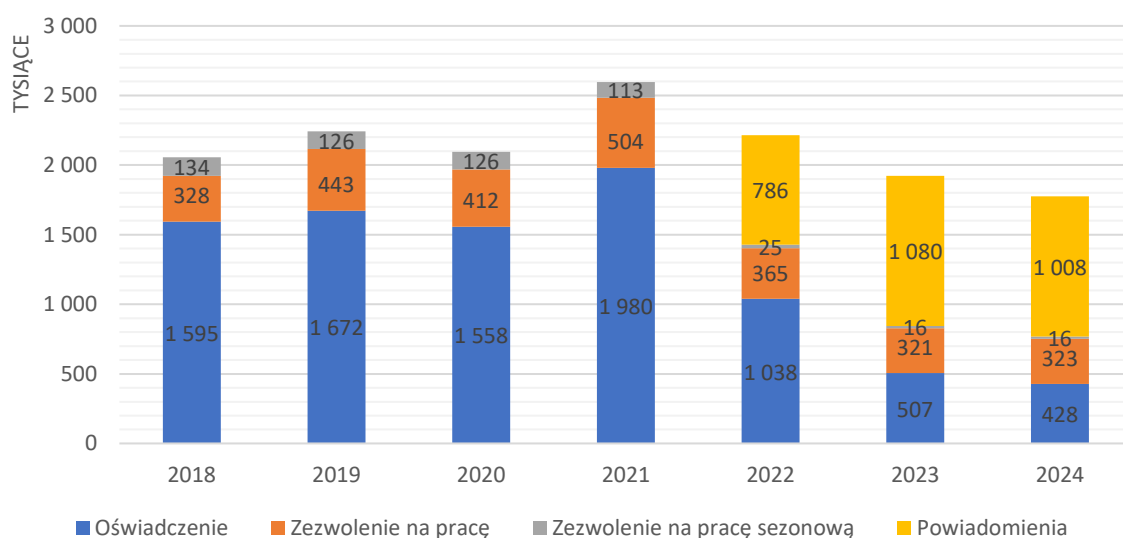

Dynamiczny wzrost napływu cudzoziemców do pracy w Polsce widoczny jest od roku 2014. Liczba dokumentów dopuszczających cudzoziemców do rynku pracy jest wyraźnie wyższa niż liczba cudzoziemców zgłoszonych w ZUS co wynika z charakteru tych danych. Dane MRPiPS pokazują wydane przez urzędy dokumenty (w określonym czasie), a dane ZUS już pracujących cudzoziemców (w danym momencie). W latach 2018-2024 wydano ponad 14,9 mln dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca, z których 11,5 milionów dotyczyło obywateli Ukrainy. Oczywiście nie oznacza to, że wszyscy pracują dziś w Polsce.

Liczba wydanych zezwoleń na pracę (w tym zezwoleń na pracę sezonową), oświadczeń wpisanych do ewidencji oraz powiadomień dot. zatrudnienia obywateli Ukrainy nie jest tożsama z liczbą cudzoziemców, którzy pracują w Polsce. Zezwolenia na pracę lub oświadczenia stanowią jedynie podstawę do ubiegania się o wizę lub do przekroczenia granicy w ramach ruchu bezwizowego w celu wykonywania pracy dla cudzoziemców przebywających za granicą. Samodzielnie nie uprawniają do pobytu na terytorium Polski. Należy również pamiętać, że wydane dokumenty legalizujące zatrudnienie mają charakter czasowy (w tabeli 1. wskazane są maksymalne okresy obowiązywania dla poszczególnych dokumentów). Ponadto praca i pobyt cudzoziemców w naszym państwie ma częściowo charakter cyrkulacyjny – różne osoby przebywają u nas w różnym czasie. Wśród sytuacji powodujących, że cudzoziemiec, dla którego pracodawca uzyskał dokument dopuszczający do polskiego rynku pracy nie podjął zatrudnienia w Polsce, należy wymienić w szczególności:

- cudzoziemiec nie otrzymał wizy,
- cudzoziemiec ostatecznie nie zdecydował się na podjęcie pracy w Polsce,
- cudzoziemiec został oddelegowany przez pracodawcę za granicę.

Wykres 3: Liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca wydanych w latach 2018-2024

Biorąc pod uwagę informacje z dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca można zauważyć, że pracodawcy wnioskuje głównie o cudzoziemców proponując im pracę na umowie zleceniu, w 2024 roku dotyczyło to 2/3 zezwoleń na pracę, 29% dotyczyło pracy na podstawie umowy o pracę - inne formy proponowanego zatrudnienia stanowiły niewielki odsetek, około 4%.

Jednocześnie wg danych ZUS na temat cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczenia po podjęciu pracy w Polsce widać że spośród 1,193 miliona osób 58% wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę, 36% umowy zlecenia, pozostali to 6%.

Mediana wynagrodzenia, zgodnie z deklarowanymi kwotami na wnioskach legalizujących zatrudnienie, oscyluje na poziomie wynagrodzenia minimalnego lub nieznacznie je przekracza. Należy tu jednak wskazać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami na dokumentach legalizujących pracę wskazana jest stawka minimalna, a w rzeczywistości płace mogą być wyższe. Jednocześnie w 2024 r. co najmniej 29% dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca dotyczyło wykonywania pracy w niepełnym wymiarze (w tym: oświadczenia – co najmniej 22%, zezwolenia na pracę - 6%, zezwolenia na pracę sezonową - 35%, powiadomienia - 38%).

85% wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca wydawana jest na okres powyżej 1 roku (nie dotyczy powiadomień o podjęciu pracy przez obywateli Ukrainy).

Dokumenty te dotyczą pracy cudzoziemców w następujących branżach:

- przetwórstwo przemysłowe – 29%,
- transport i gospodarka magazynowa – 22%,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w tym agencje pracy tymczasowej) – 16%,
- budownictwo – 11%.

Cudzoziemcy zatrudniani są głównie jako:

- pracownicy wykonujący prace proste – 40%,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 20%,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 15%,
- pracownicy biurowi – 12%,
- pozostali – 14% (w tym specjaliści – 2,5%).

Badając liczbę wydanych w 2024 r. dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca w podziale terytorialnym wg miejsca wykonywania pracy, widoczne jest, że najwięcej cudzoziemców pracuje w województwie: mazowieckim – 20%, dolnośląskim - 12%, śląskim i wielkopolskim – po 11%.

Natomiast obserwując województwo, w którym znajduje się organ prowadzący sprawę, najliczniej pozytywne rozstrzygnięcia w 2024 r. zapadały w następujących województwach: mazowieckie - 24%, łódzkie - 10%, śląskie - 10%.

W 2024 r. najliczniej legalizowano zatrudnienie obywatelom państw korzystających z procedury powiadomień oraz procedury uproszczonej – oświadczeń o powierzeniu

pracy cudzoziemcowi (głównie: Ukraina, Białoruś, Gruzja, Mołdawii) oraz Kolumbii, Filipin, Indii, Nepalu.

Tabela 5: Liczba dokumentów legalizujących pracę wydanych w latach 2023-2024 wg obywatelstwa

Obywatelstwo	2023	2024	różnica	zmiana %
Ukraina	1273979	1157252	-116727	-9%
Białoruś	207798	175055	-32743	-16%
Gruzja	87040	77712	-9328	-11%
Kolumbia	12335	40370	28035	+227%
Mołdawia	39168	39927	759	+2%
Filipiny	29790	38409	8619	+29%
Indie	46292	34136	-12156	-26%
Nepal	35637	31730	-3907	-11%
Uzbekistan	28137	26360	-1777	-6%
Bangladesz	27926	17621	-10305	-37%
pozostałe	135196	136564	1368	+1%
razem	1923298	1775136	-148162	-8%

Informacja na temat sytuacji zawodowej uchodźców z Ukrainy w Polsce

W związku z atakiem na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 r. wprowadzono szereg rozwiązań ułatwiających, w tym umożliwiających pracę obywatelom Ukrainy na podstawie powiadomienia. Na mocy przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zarówno obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z zagrożeniem działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, jak i inni obywatele Ukrainy przebywający legalnie na terytorium Polski zgodnie z innymi obowiązującymi przepisami np. na podstawie wizy, zezwolenia na pobyt czasowy lub w ramach ruchu bezwizowego – są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium RP w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi w terminie 7 dni (od 1 lipca 2024 r.; wcześniej 14 dni) od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy – za pomocą systemu teleinformatycznego praca.gov.pl powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi. Od momentu obowiązywania ustawy (marzec 2022 r.) do końca grudnia 2024 r. wpłynęło ok. 2,87 mln powiadomień, z tego w 2024 r. było to ok. 1 mln powiadomień.

Sytuacja po wybuchu wojny

Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) informuje, że w ciągu roku po rosyjskiej inwazji na Ukrainę ponad 13 milionów ludzi musiało opuścić swoje domy – w tym prawie 8 milionów uchodźców, którzy znaleźli schronienie w całej Europie i ponad 5 milionów osób wewnątrz przemieszczonych na Ukrainie. Ich perspektywy powrotu są wciąż niepewne przez ciągłe działania wojenne, brak bezpieczeństwa i zniszczenia w ich rodzinnych regionach².

W ostatnich latach odczuwalne braki kadrowe na polskim rynku pracy wypełniali migranci z zagranicy – głównie z Ukrainy. Należy tu zauważyć, że w związku z ogólną mobilizacją oraz działaniami wojennymi na Ukrainie część mężczyzn zrezygnowała z pracy w Polsce aby móc walczyć o niepodległość swojego kraju a pracodawcy próbują zastąpić niedobory krajowe pracownikami innych państw.

Przed wojną najliczniej legalizowano zatrudnienie obywatelom państw korzystających z procedury uproszczonej (głównie: Ukraina, Białoruś, Gruzja, Mołdawia) – dokumenty legalizujące pracę cudzoziemca w 85% przypadkach dotyczyły obywateli Ukrainy (9 milionów zezwoleń wydanych w 3 obowiązujących ówczesnie procedurach: oświadczeniach, zezwoleniach na pracę i zezwoleniach na pracę sezonową, w latach 2018-2021). W latach 2022-2024 r. wydano łącznie 3,934 miliona dokumentów legalizujących pracę obywateli Ukrainy (wraz z powiadomieniami o podjęciu wykonywania pracy).

62% dokumentów legalizujących pracę obywateli Ukrainy przed Wojną dotyczyło mężczyzn, w 2023 r. odsetek ten spadł do około 42% i utrzymuje się w 2024 r.

Otwarcie rynku pracy dla obywateli Ukrainy poprzez wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego wykonywanie legalnie pracy na podstawie powiadomienia, bez konieczności uzyskiwania innych zezwoleń (lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy) spowodowało, że obywatele Ukrainy zaczęli korzystać głównie z tej procedury.

Praca obywateli Ukrainy w Polsce wg danych MRPiPS w latach 2022-2024

Przybliżoną liczbę pracujących obywateli Ukrainy można szacować na podstawie danych ZUS – na koniec 2024 r. ubezpieczonych było ok. 787 tys. obywateli Ukrainy. Należy jednak pamiętać, że nie wszyscy pracujący obywatele Ukrainy są w ZUS, pewna ich część jest ubezpieczona w KRUS, część pracuje również na podstawie różnego rodzaju kontraktów i umów b2b niewymagających ubezpieczenia (np. działalność

² <https://www.unhcr.org/pl/14481-komunikat-prasowy-unhcr-rok-po-rosyjskiej-inwazji.html>

nierejestrowa). Wśród ubezpieczonych w ZUS obywateli Ukrainy na koniec grudnia ok. 257 tys. miało znacznik PESEL UKR, co oznacza, że były to osoby korzystające z ochrony czasowej.

W przypadku powiadomień, w trybie ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, to należy pamiętać, że na podstawie powiadomień mogą pracować wszyscy legalnie przebywający obywatele Ukrainy, a nie tylko ci korzystający z ochrony czasowej (posiadający PESEL UKR). Od momentu obowiązywania ustawy (marzec 2022 r.) do końca grudnia 2024 r. wpłynęło ok. 2,87 mln powiadomień, z tego w 2024 r. było to ok. 1 mln powiadomień. Relatywnie duża liczba powiadomień wynika z tego, że często praca na podstawie jednego powiadomienia wykonywana jest przez krótki czas, a dana osoba w roku pracuje na podstawie kilku powiadomień. Wg danych MRPiPS aktywnych powiadomień na koniec grudnia 2024 r. było ok. 451 tys. (ubezpieczenie w ZUS). Pozostali obywatele Ukrainy, którzy są w bazach ZUS to ci, którzy pracują na podstawie innych dokumentów niż powiadomienie lub którzy mogą pracować w Polsce swobodnie bez zezwolenia na pracę czy powiadomienia. Osoby te często były ubezpieczone jeszcze przed wybuchem wojny w 2022 r.

Należy pamiętać, że część obywateli Ukrainy korzysta też z innych form legalizacji pracy niż powiadomienia. W 2024 r. wydano dla obywateli Ukrainy np. prawie 4 tys. zezwoleń na pracę, 136 tys. oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi oraz prawie 11 tys. zezwoleń na pracę sezonową (dane nt. zezwoleń na pobyt czasowy i pracę posiada MSWiA).

Zgodnie z rejestrami MRPiPS na temat dokumentów legalizujących pracę cudzoziemca w 2024 r. 2/3 spośród 1 miliona powiadomień o zatrudnieniu obywateli Ukrainy dotyczyło umowy zlecenia, a prawie 29% umowy o pracę. Inne formy zatrudnienia stanowiły 4%.

Jednocześnie wg danych ZUS na temat cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczenia po podjęciu pracy w Polsce widać że spośród 787 tys. osób, 58% wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę, 37% umowy zlecenia, pozostali to ponad 5% .

Pracodawcy wskazywali najczęściej zatrudnienie obywateli Ukrainy, w następujących branżach:

- przetwórstwo przemysłowe – 27%,
- transport i gospodarka magazynowa – 20%,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - 18%,
- budownictwo – 8%.

Pracodawcy wskazywali najczęściej zatrudnienie obywateli Ukrainy w następujących zawodach:

- pracownicy wykonujący prace proste - 43%,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 16%,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń - 13%,
- pracownicy biurowi - 12%,
- pracownicy usług i sprzedawcy - 7%.

Mediana wynagrodzenie obywateli Ukrainy, zgodnie z deklarowanymi kwotami na wnioskach legalizujących zatrudnienie, oscyluje na poziomie wynagrodzenia minimalnego. Należy tu jednak wskazać że zgodnie z obowiązującymi przepisami na dokumentach legalizujących pracę wskazana jest stawka minimalna a w rzeczywistości płace mogą być wyższe. Jednocześnie w 2024 r. 38% powiadomień dotyczyło wykonywania pracy w niepełnym wymiarze.